

ASUKASBUDJETTIEHDOTUS 2026

KAUPUNGINKIRJASTON SUIHKULÄHTEEN EDUSTA

GUSTAV PETRELIUS

Gustav Albert Petrelius oli laajasti Turussa hyväntekeväisyyttä harrastanut turkulainen liikemies. Hän jäi lapsettomaksi ja testamenttasi omaisuutensa Turun kaupungille, määräten samalla, että perustettavan rahaston tuotot oli käytettävä kaupungin taiteelliseen kaunistamiseen. Petrelius toivoi, että varoilla toteutettaisiin ainakin "yksi muhkea" suihkukaivo. Vuonna 1913 julistettiin suunnittelukilpailu suihkukaivon toteuttamiseksi Turkuun. Kilpailun voitti työpari arkkitehti Armas Lindgren ja kuvanveistäjä Gunnar Finne ehdotuksella KORS, jonka aiheena oli ristiä kantava ratsastaja. Suihkukaivon paikaksi kaavailtiin Samppalinnan aluetta.

SUIHKUKAIVO

Suihkukaivon toteutus jäi kuitenkin kesken ensimmäisen maailmansodan ja sitä seuranneen inflaation vuoksi. Vasta Suomen itsenäistymisen jälkeen suunnitelmaa alettiin uudelleen edistää. Paikaksi valikoitui nyt kaupunginkirjaston edustan aukio, jonne haluttiin uusi suunnitelma samalta työparilta. Uusi parempi suunnitelma sai näkyvyyttä jopa Atlantin tuolla puolen. Toukokuussa 1921 suomenkielinen sanomalehti New Yorkin uutiset kirjoitti tapauksesta Suomen -uutiset osastossaan otsikoiden: "Monumentaalin suihkukaivo Turkuun".

Finne muotoili suihkukaivoon runsaasti mahtipontista symboliikkaa itsenäistyneen valtion henkeä nostattamaan: Huipulla pulppuavaa vesisuihkua vartioi Suomen vaakunassa komeileva leijona muunnettuna kolmiulotteiseksi veistokseksi. Tarkkanäköisimmät katsojat huomaavat leijonan jalkojen juureen sijoitetut reliefit, jotka kuvaavat Turun vaakunasta tuttuja liiloja. Vesialtaan yllä kaareutuvat merihevoset kertovat Turun ja meren yhteydestä.

VÄHÄTORI

Yli sadan vuoden ajan Petreliuksen kunniaksi ja Turun kaunistamiseksi pystytetty suihkukaivo on ollut osa Aurajoen rannan kulttuurimaisemaa. Vähätori on harvoja paikkoja Turussa, joka on säilynyt muuttumattomana. Merkittävän kuvanveistäjän Gunnar Finnen muotoilema leijona valvoo muuttumatonta kaupunkikuvaa maamme eturivin arkkitehdin Armas Lindgrenin suunnittelemalta sijoituspaikaltaan.

Armas Lindgren on sommitellut suihkukaivon sijainnin tarkalleen Vähätorin tilalliset rajaukset huomioon ottaen vapaaseen tilaan, jonka jakaja suihkukaivo on.

Kumpikaan ei kuvanveistäjä eikä arkkitehti katsoisi hyvällä eikä hyväksyisi nykyistä polkupyörätelineiden ja polkupyörien suihkukaivon ympäristöön tuomaa sekamelskaa. Ei varmasti! Suihkukaivon kunniakkaalle historialle ja taiteelliselle arvolle on alentavaa näin välipitämätön suhtautuminen sen kulttuurihistorialliseen merkitykseen kohtaan.

PYÖRÄT POIS

Koska polkupyörätelineet ovat kärsineet kovasta käytöstä ja joka tapauksessa ovat korjauksen tarpeessa, Keskikaupunkiseura Toispualjokke ry esittää asukasbudjettiin määrärahaa polkupyörätelineiden siirtämistä paikkaan, jonne ne paremmin soveltuvat. Eli telineiden siirtämiseksi Pääkirjaston vanhan osan Läntisen Rantaladun puoleiselle sivustalle, jossa jo on kiinnitetty kirjaston seinään polkupyöräparkkia kuvaava liikennemerkki. Se on oikeaoppinen sijoituspaikka polkupyörätelineille Vähätorin tuntumassa eikä kaupunkikuvallisesti arvokkaan suihkulähteen ympärillä.

